လေးစားမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ငန်းခွင်နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သောဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများအား လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

လေးစားမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်များသည် နိုင်ထက်စီးနင်း ပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းမှ ကင်းဝေးသော လုပ်ငန်းခွင်များ ဖြစ်ကြသည်။
လေးစားမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်များသည် ဝန်ထမ်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကောင်းသောအရာ ဖြစ်သည်။

လေးစားမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်ကို ဖန်တီးခြင်းဖြင့်

- ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား တိုးမြှင့်နိုင်ခြင်း၊
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ကြီးထွားလာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေခြင်း နှင့်
- အရည်အချင်းရှိသော ဝန်ထမ်းများကိုပါ ဆွဲဆောင်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပေလိမ့်မည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) နှင့် ဓနအဖွဲ့အစည်း တို့မှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဖြစ်များသော လေးစားမှုမရှိသော အမူအကျင့်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား လေးစားမှုရှိသည့်လုပ်ငန်းခွင်ကို ဖန်တီးနိုင်စေရေးအတွက် လက်တွေ့ကျသော အကြံပြုချက်များ ပေးနိုင်ရန် လေ့လာမှု တစ်ခုပြုလုပ်ခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းခွင်တွင်နိုင်ထက်စီးနင်းပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ - ကျန်းမာရေးနှင့်လုံခြုံရေးအား ဥပဒ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် အပြုအမူများကို ဝန်ထမ်းတစ်ဦး(သို့) ဝန်ထမ်းများအားလုံးအပေါ် ကျိုးကြောင်းသင့်လျော်မှုမရှိဘဲ ထပ်တလဲလဲ ပြုလုပ်ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောက်ယှက်ခြင်းဆိုသည်မှာ - လိင်ဆိုင်ရာဖြစ်တည်မှုကို အခြေပြုပြီး ကာယကံရှင် မလိုလားသည့် အပြောအဆို၊ အနေအထိုင်ကို ပြုမှု၍ တစ်စုံတစ်ဦးအား အရှက်ခွဲခြင်း၊ကြောက်လန့်စေခြင်း၊ စော်ကားရာရောက်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

လယ်ယာစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ငွေရေးကြေးရေး၊ လက်လီရောင်းဝယ်ရေး နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများရှိ ကုမ္ပဏီ (၂၆) ခုမှ ဝန်ထမ်း **၉၅၆** ဦးပါဝင်ခဲ့ကြပြီး
အမျိုးသမီး ၅၉၈ ဦး ၊ အမျိုးသား ၃၅၈ ဦး နှင့်
၁၅၅၈ ခုသော သုတေသန လုပ်ငန်းစဉ်များ ပြုလုပ်ပြီးစီးခဲ့သည်။

DaNa Facility
Empowering Enterprise

IFC International Finance Corporation
WORLD BANK GROUP
Creating Markets, Creating Opportunities

အဓိကတွေ့ရှိချက်များ

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းသည် လုပ်ငန်းခွင်အားလုံးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည်။

- ၁၅% သော ဝန်ထမ်းများသည် ယင်းတို့ကိုယ်တိုင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ ခံစားခဲ့ရသည်။
- ၂၁% သော ဝန်ထမ်းများမှာမူ အခြားသူ တစ်ဦး တစ်ယောက် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်း ပြုကျင့်ခံနေရသည်ကို မျက်မြင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။

နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်းသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းထက်ပို၍ အဖြစ်များသည်။

- ၄၀% သော ဝန်ထမ်းများသည် ကိုယ်တိုင် နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခံခဲ့ရသည်
- ၅၆% တို့သည် နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်းများကို မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။
- ဝန်ထမ်းများသည် နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း အဖြစ်အပျက်အား မျက်မြင်သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့နိုင်ချေသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှောင့်ယှက်ခံရခြင်းထက် သုံးဆနီးပါးပိုဖွယ်ရှိသည်။

အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး နှစ်မျိုးလုံးသည် လုပ်ငန်းခွင်နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းများကို ကြုံတွေ့ရသော်လည်း ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံမှာ ကွဲပြားခြားနားသည်။

- ၄၀% သော ဝန်ထမ်းများသည် အနိုင်ကျင့်ခံခဲ့ရသည်။ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက်ပို၍ နိုင်ထက်စီးနင်း ပြုကျင့်ခံကြရသည်။
- ၁၅% သော ဝန်ထမ်းများသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ခံစားခဲ့ရသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်ပို၍ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်မှုများ ကြုံတွေ့ကြရသည်။

အနိုင်ကျင့်မှု အဖြစ်အများဆုံးပုံစံ

- အတင်းပြောခံရခြင်း၊
- ကြီးကြပ်သူများထံမှ အော်ဟစ်ပြောဆိုခံရခြင်း သို့မဟုတ် ဆူဆဲမှုခံရခြင်း၊
- စနောက်ခံရခြင်း၊
- အလုပ်နှင့်ပတ်သက်သော လူမှုရေးပွဲများမှ ဖယ်ထုတ်ခံရခြင်း

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်း အဖြစ်အများဆုံးပုံစံ

- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ကို လှောင်ပြောင်ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊
- တစ်စုံတစ်ဦးက လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများအား ဟာသပြောကြားခြင်း၊
- မသင့်လျော်သော ပွေ့ဖက်ခြင်း

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ငန်းခွင်နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းများကြောင့် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

- နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် နှစ်စဉ် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား **၁၄%** ဆုံးရှုံးနေသည်။
- ဤလေ့လာချက်တွင် ထည့်သွင်းမတိုင်းတာထားသော အခြား စီးပွားရေးကုန်ကျစရိတ်များလည်း ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဝန်ထမ်းအပြောင်းအရွှေ့စရိတ်၊ ဝန်ထမ်း ခေါ်ယူမှုစရိတ် နှင့် မွမ်းမံသင်တန်းကြေးများ ဖြစ်ကြသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် မည်သို့တုံ့ပြန်ရမည် နှင့်ပတ်သက်၍ လုံလောက်စွာ ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိကြပေ။

- **စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၌သာ** လုပ်ငန်းခွင် နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းကို အရေးယူတုံ့ပြန်ရန်နှင့် ကာကွယ်တားဆီးရန် အတွက် တရားဝင်မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ/ လုပ်ငန်းစဉ်များ နေရာတကျဖြစ်သည့် သက်သေအထောက်အထား ရှိသည်။

၎င်းဖြစ်ရပ်များအပေါ် အချို့ဝန်ထမ်းများ၏ တုံ့ပြန်သောနည်းလမ်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် သိပ်မကောင်းပါ။

- ဝန်ထမ်းများသည် သူတို့အလုပ်ခွင်တွင် တိုင်ကြားနိုင်သည့် စနစ် (တရားဝင်အစီရင်ခံရေးယန္တရား) ကို **လက်လှမ်းမမီတတ်ကြပေ။**
- အချို့ဝန်ထမ်းများကသာ ကျူးလွန်သူများနှင့် ထိပ်တိုက်ဖြေရှင်းကြသော်လည်း ဝန်ထမ်းအများစုမှာမူ ၎င်းဖြစ်ရပ်များပေါ်ပေါက်လာပါက **လျစ်လျူရှုခြင်း** (သို့မဟုတ်) လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း (သို့မဟုတ်) အဖြစ်အပျက်များကို Facebook ပေါ်တွင် တင်လေ့ရှိကြသည်။

နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းတို့သည် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်သည့် လုပ်ငန်းခွင်အလေ့အထများ ဖြစ်ကြသည်။

- အချို့သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၌ နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းတို့သည် အမြင့်ဆုံးအဆင့်တွင် ရှိနေကြပြီး၊ အချို့မှာမူ အတော်လေး နည်းသည့်အဆင့်တွင် ရှိကြသည်။
- အချို့အခြေအနေ များတွင် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုတည်း၌ဖြစ်သော်လည်း မတူညီသော နေရာဒေသ ၂ ခုတွင် နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းဆိုင်ရာ အတွေ့ အကြုံများသည် ကွဲပြားခြားနားကြသည်။ အချို့သော ပြဿနာများသည် "မြန်မာ့ အလေ့အထ" နှင့် ဆိုင်သည် ဆိုသည့် ပေးနေကျဖြစ်သော အကြောင်းပြချက်ဆင်ခြေနှင့် သုတေသနတွေ့ရှိချက်သည် ကိုက်ညီမှု မရှိပေ။

DaNa Facility
Empowering Enterprise

IFC International Finance Corporation
WORLD BANK GROUP
Creating Markets, Creating Opportunities

အဓိက အကြံပြုချက်များ

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် လေးစားမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်အဖြစ် ဖန်တီးရေးအတွက် အောက်ပါ အချက်များနှင့် တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်ပေးနိုင်သည်။

- နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသိအမြင်ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း
- လေးစားမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းခွင်များ ဖန်တီးရန် ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် စွမ်းရည်ကို တိုးတက်စေခြင်း နှင့်
- နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်း အပေါ် လူမှုရေးသဘောထားများကို ပြောင်းလဲရန် နှင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း အပြုသဘောဆောင်သော အပြုအမူများ တိုးပွားလာစေရန် အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

အခြားသော အဓိက အကြံပြုချက်များတွင်

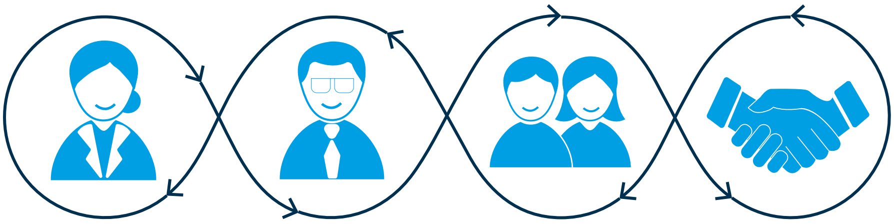

အကြီးတန်း မန်နေဂျာများနှင့် ဒါရိုက်တာများ	လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်ဌာန မန်နေဂျာများ	ဝန်ထမ်းများ	အခြားသူများ
• ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်း တစ်ခုကို ကျင့်သုံးခြင်း နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	• သင်တန်းပေးခြင်း	• သင်တန်းများကို ပါဝင်တက်ရောက် ခြင်း	• ဥပဒေရေးရာ တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ခြင်း (Advocacy)/ ဥပဒေပြုရန် တိုက်တွန်းစည်းရုံးခြင်း
• အရင်းအမြစ်များကို စုစည်းခြင်း	• စီမံခန့်ခွဲသည့်သူများနှင့် အတူ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	• မူဝါဒများကို သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ခြင်း	• အကူအညီပေးသော ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးခြင်း
• လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ရည် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနည်းလမ်း များကို စတင်အသုံးပြုခြင်း	• မကျေနပ် ချက်တိုင်ကြားခြင်း ဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း	• မန်နေဂျာနှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ရည် မျှော်မှန်းချက် များကို ဆွေးနွေးခြင်း	• ကျား-မ တန်းတူ ညီမျှမှု၊ နိုင်ထက်စီးနင်းပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်ခြင်း များကို ဆန့်ကျင်သည့် အသိအမြင်ဖွင့် ကမ်ပိန်းများ ပြုလုပ်ခြင်း
• ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်လာစေရန် ဦးဆောင်ခြင်း	• ကာကွယ်တားဆီးခြင်း ဆောင်ရွက်ချက်များ	• ကုမ္ပဏီ စိတ်ကျေနပ်ချက် ဆန်းစစ်မှုများတွင် ပါဝင်ခြင်း	• စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် မိတ်ဖက်ပြုလုပ်ခြင်း
	• အထက်ပါ မူဝါဒ နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ထိရောက်မှု ရှိမရှိ တိုင်းတာဆောင်ရွက်ခြင်း		

အစီရင်ခံစာအပြည့်အစုံကို ဒီလင့် http://wrld.bg/I0cV30o0GPo တွင် ဒေါင်းလုဒ် ရယူနိုင်သည်။

သတင်းအချက်အလက်ပိုမိုသိလိုပါက ဆက်သွယ်ရန် : Ellen Maynes emaynes@ifc.org, the DaNa Facility info@danafacility.com.